

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaihely, Főter 9 szám

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyiltárben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:
Égész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 korona.

Hirdetési díj:
Hivatalos hirdetéseknek minden sor után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, svagy
díszbetűkkel, vagy keretelt ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

Aranykönyv a munka hőseinek.

— márc. 20.

Biztosítani kell az idej ter-
mést. Nem szabad megengedni
ebben az áldott szép hazában, hogy
egy talpalatnyi termőföld is meg-
műveletlenül maradjon. Ez most
határtalanul nehezebb feladat is,
mint máskor, mert a háboru a
mezőgazdaságtól a munkaerő ja-
varésztől vonta el. Es mert élet-
bevágóan fontos, egyttal pedig
rendkívül nehezen megoldható ez
a feladat, azért kell sikeres el-
végzésére vállvetett buzgalommal
egyesülnie a kormánynak a tár-
sadalommal.

A kormány megteszi a magáét.
A földmivelségi miniszternek
ebben a tárgyban az alispánokhoz
és a törvényhatósági jogu váro-
sok polgármestereihez intézett
rendeletei gazdag programja a
munka országos szervezésének
és irányításának. De az eredmény
elsősorban mégis a gazdálkodó
közönség lelkes tevékenységétől,
fokozott szorgalmától függ.

Ghillány miniszter elrendelte
megyei és községi, illetőleg kör-
jegyzőségi gazdasági bizottságok
alakítását az értelmiség bevoná-
sával. Ezek a bizottságok lesznek
hivatva gondoskodni a termés
biztosításáról és arról, hogy min-
den gazdaságilag használható ter-
ület be legyen vetve emberi
vagy állati táplálékul alkalmas
terményekkel. Igás állatok meg-
vásárlását a gazdasági felügyelők
díjtalanul közvetítik a gazdáknak.
Az alispán előterjesztésére a mi-
niszter hajlandó megengedni a
személyes szolgáltatás elrendelé-
sét és a közérő kirendelését. Az
ezért járó térítés megfizetésére,
valamint a vetőmag beszerzése
legelőszertűben a községek, vagy
a törvényhatóságok gondoskod-
hatnak előlegről, illetőleg kölcsön-
ről. A miniszter megbízásából a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
nagy készletet szerez be árpa,
zab és tengeri vetőmagból. Gaz-
dasági gépek megrendelésében is
szívesen támogatja a közönséget
a miniszter, azonkívül gondosko-
dik arról, hogy nagyobb uradal-
mak az aratás munkájára hadi-
foglyokat vehessenek igénybe.
Nyilvántartja és közzéteszi a mi-
niszter a más vidékre is elszer-
szódthető munkások adatait,
megkönnyíti a gazdasági munka-
szerződések megkötését s általán-
ban a földmivelségi igazgatás
egész szervezetével készségesen
támogatja a gazdálkodó társadal-
mat.

Magát a nagy munkát azon-
ban mégis csak a gazdálkodó kö-
zönségnek kell elvégeznie. Min-

den munkabíró ember, akár férfi,
akár asszony vagy leány dolgoz-
zon minden igyekezetével. Kivált-
képpen pedig dolgozzanak azok,
akik hadisegélyben részesülnek
és akik a mezőgazdaságban való
nélkülözhetetlenségük címén kap-
tak fölmentést a hadkötelezettség
teljesítése alól. Ha az ilyenek
munkakészsége kifogás alá esik,
méltók a kedvezmény elveszté-
sére és bizony el is fogják ve-
szíteni.

Két nagy elv hassa át az
egész társadalmat: az önségély-
nek és az egymás segítségének
az elve. Mindenki legjobb tehet-
sége szerint végezze el a saját
munkáját, azután pedig siessen
gazdálkodó polgártársainak a se-
gítségére, esetleg pénzének is
kölcsönbeadásával. Ez nemcsak
emberséges, hanem hazafias ese-
lekedet is lesz.

A balkáni népek az ő hábo-
rujuk idején el tudták végezni
minden mezőgazdasági munkájuk-
at. Vajjon a hazaszeretetéről
és munkabírájáról egyaránt híres
magyar elmaradhat-e a balkáni
népek mögött?

Ghillány miniszter intézkedése
folytán azok neve, akik a ter-
mésbiztosítás nagy munkájában
érdemeket szereznek, belekerül
a munka hőseinek aranykönyvébe,
amely kiegészítő párja lesz a harc-
térén küzdők aranykönyvének.

Van-e épkezláb magyar, aki
nevének egyik vagy másik arany-
könyvben való megörökítésével
ne óhajtana bizonyosságot tenni az
utókor előtt arról, hogy a világ-
háboru forgatagában nem volt mélt-
atlan fia hősi nemzetének?

Ferenczy altábornagy a tengeri háborúról.

— márc. 20.

Ferenczy Béla cs. és kir.
ny. altábornaggyal, aki
közöttünk él, mint várme-
gyénk és városunk tisztelt
alakja, egy hírlapíró érde-
kes beszélgetést folytatott,
mely a „Budapesti Hir-
lap” e hó 16. i számában
jelent meg. A nagyon ér-
tékes intervjut mi is kö-
zöljük.

Ferenczy ny. altábornagy, aki
husz éven át volt a haditengerész-
tünk szolgálatában és a monitorok
főparancsnoka volt, amikor a száraz-
földi hadsereghez átlépett, a tengeri
háboru mostani fejleményeire vonat-
kozóan az alábbiakban mondja el vé-
leményét. Ferenczy nemcsak volt vér-
beli tengerész, de lélekben, érzésben

ma is az. Csak épp a tenger hiány-
zik: a végtelenbe vesző szemhatár, a
fenyegető hullámortnyok, az az ingó-
ringó, ragyogó vizsikság, amelyen lé-
lekjelenetet, kötelességtudás, erős aka-
rat, önérték, kollégialitás, a legszebb
emberi erények sziklaszilárdá jega-
cednek. Beszélgetésünk folyamán Fe-
renczy altábornagy többször hivatko-
zott a Pallas Lexikonban megjelent
közleményeire, amelyek a tengerészet
és tengeri hadviselés alapelveit nagy
általánosságban, ugyszólván minden
vonatkozásban érintik.

— Angolország blokádmozgásától
minden várható, a Dardanellák bom-
bázásától semmi. Ez volt az első meg-
állapítása.

— A blokád jogosulttá teszi
három szempont. Az első az, hogy
az csak megtorlás Németország meg-
kísérelt kiéneztetésével szemben. A
második, hogy a buvárhajó naszád
olyan új hadieszköz, amelylyel szem-
ben a nemzetközi tengerjog állást
még egyáltalán nem foglalt. Ebből a
szempontból, ha jogszerű a légi há-
boru, jogos a tenger alatti is. A har-
madik szempont az a kifogástalan
módszer, amelylyel a blokád alkalm-
maztatik, amelynél tudniillik fogat-
ba vétele kellő formában bejelen-
tetett, a hajó személyzetének pedig
mód nyújtatik a menekülésre. Ennél
többet a legfinnyásabb nemzetközi jo-
gász s legfenköltébb gondolkodásu
hadviselő nemzet se követelhet, —
annál kevésbbé Anglia, amely eddig
is csak jogsértések sorozata által tar-
totta fenn látszólagos tengeri hege-
móniáját. Nem olyan jogsértésről be-
szélek, amelyen a semleges Szuzei-
csatorna kisajátítása, mert arra for-
mula — arzenáljából talán talál va-
lami sánta argumentumot, hanem
azokról az eljárásairól, amelyekkel a
tisztesség legelembb követelményeit
arcul csapta. Ilyen például a mostani
háboruban idegen lobogóknak felhasz-
nálása hajóin. Megbotránkozunk azon,
hogy az oroszok osztrák egyenruháb-
ban kémkednek hadállásaink körül és
nem vesszük észre, hogy az angol
ugyanazt csinálja, amikor holland szí-
nekre festi hajóját.

— A legnagyobb és legégetőbb
kérdés, amely felé az egész világ há-
boru iramlik, a Dardanellák bírásá-
nak ősrégi kérdése. Nem kell magya-
rázni mit jelentene általában Orosz-
ország számára a Dardanellák birtoka
és mit jelentene a mostani háboru-
ban az ántánt számára, ha a Fekete
tengeri orosz flotta terményeket vi-
hetne Angliának, cserébe fegyverek-
ért. És a Dardanellákat, amelyek meg-
szerzésére Anglia egész kalmár lel-
kével ősidők óta törekszik, most nagy-
uri gesztussal felajánlja Oroszorszá-
nak. Van-e, aki ennek a hazug geszt-
usnak hisz?

— A Dardanellák bombázásának
nem lehet eredménye, ha csak nincs
az angol vagy francia flottának va-
lami titkos 42 ese. De a háboru ed-
digi tapasztalataiból kiindulva nincs
oka a világnak ilyen meglepetésekre
számítani. A mostani bombázás csak
külső erődök többé-kevésbbé való
megrongálását eredményezheti. Nincs
az a vakmerő tengerész, amelyik be-
merészkednék a csatornába az uszó
aknák felszedésére. Abhoz is német
tengerész-erények kellenének, hogy
benyomulva a csatornába, a parti erő-
dök ágyuzásának tegyék ki magukat.

— Egy módon volna eredmé-
nyessé tehető a Dardanellák bombá-

zása. Ha tudniillik módját ejthetné
az ántánt, hogy azt szárazföldről való
támadással egészítse ki. A tengeri
bombázást is csak egy jogsértés se-
gítségével valósíthaták meg, amikor
tudniillik hadműveleti bázisul egy
semleges szigetet használnak fel. De
bizom benne, hogy a szárazföldi bom-
bázás semmikép se fog sikerülni. Nem
képzeltet, hogy a Midiába való csa-
pat szállítás terve komoly volna, egy-
részt mert Oroszországnak aligha van
módjában megfelelő erőt a Fekete
tengerre átdobni, másrészt mert Törö-
kországnak is van annyi ereje, hogy
a partra szállást megakadályozza.
Hátra volna az indiai csapatok szállít-
ásának eshetősége. De itt meg a Szuzei csa-
torna jön segítségünkre. Igaz ugyan,
hogy ezt a csatornát Anglia bitorolja,
de tekintve azt, hogy ott egy hejő el-
süllyesztése is elég a forgalom meg-
akasztására, ismét csak lesz annyi
ereje Törökországnak, hogy ezzel
vagy más hasonló eszközzel az indiai
csapatok útját elvágja.

Hadi emlékérem

orosz ágyuból.

— márc. 20.

Az oroszokkal vívott heroikus
küzdelmünk első nagy diadalmát a
krasniki csatában arattuk. Legendás
hírű huszárjainkat itt nevezték el el-
lenségjeink vörös ördögöknek, itt esett
birtokunkba először nagyobb mennyi-
ségű hadi zsákmány, itt kezdtük meg
a hatalmas tulerővel szemben győzel-
mes csatáink egész sorát.

A krasniki csatát a világtörténe-
lem nagy és örök emlékeztető csatái
közé sorozzák majd a historikusok és
míg a történelem föliásain arany
betűkkel ragyog a magyar dicsőség,
a jövőkor népei emléket is kapnak
belőle.

Emléket, amelyet a vas elpusz-
títhatatlanságával, a bronz örökké-
valóságával őriz meg új koroknak
évezredekig.

A krasniki diadal trofeumából
egy orosz ágyut Ófelsége a király az
Augusztia-alapnak ajándékozott, hogy
veressen belőle „Hadi emlékéremet.”
Az elzszakmányolt orosz ágyut azóta
a zolyombrezói magy. kir. állami vas-
művek öntődéje érnek verésére al-
kalmas formában feldolgozta, leme-
zelve, bronz alkat részeiből pedig a
kőrmöczbányai magy. kir. pénzverő
hivatal már veri; a vaslemezekből is
nemsokára elkészül az első magyar
győzelmi érem.

Pheidon, Argos királya verette az
első érmet még Krisztus előtt 700
évvél és azóta a történelemírás leg-
becsesebb segítő forrása lett az érem.
Piramisok mélyén, görög és római te-
metkező helyeken, eltemetett világok
romjai között talált érme vezeték
a történelemírót helyes nyomra és a
nagy érem gyűjtemények még ma is
élőszóval hirdetik rég mult idők nagy
eseményeit.

A krasniki diadal érme is méltó
helyet követel ebben a gyűjtemény-
ben, hogy majd akkor, amikor utó-
daink előtt az idő ködéből a mai nagy
élet-halálharcnak csak konturjai lát-
szanak, ott legyen az emléket felidéző,
vasba, bronzba öntött írás „A kras-
niki diadalmas csatában elvett ágyu-
ból verette az Augusztia-alap 1914—
1915.”

Az érem egyik oldalának ugyan is ez a felirása, fölötté a megrendíthetetlen erő félelmetes szimbóluma, az oroszlanfej.

Az érem másik oldala gyönyörű művészi relief, mely Murányi Gyula hírneves szobrász művészi ihletett alkotása, csata jelenetet ábrázol. Egy orosz ágyut honvédek, huszárok hősi rohammal elfoglalnak, miután elűzték az ellenséget.

Szemléltető, plasztikus a művészi kivitel, meggyőző, örök becsű, a művészi elgondolás, mert történelmi eseményt hirdet, bizonyító erejű, mert az ellenség halált osztó szörnyetegéből készült, nekünk magyaroknak pedig dicsőséges, mert kizárólag magyar hősök ragyogó haditettét kizárólag magyar érem alakjában őrzi meg a jövő nemzedékeknek.

Az Augusztá-alap bronzból és vasból kétféle érmét veretett. A nagy érem egy forintos nagysága, a kicsi olyan, mint a husz koronás arany pénz. Azért választotta ezeket a kis formákat, hogy az orosz ágyuból lehetőleg minél több érem kerüljön ki és minél többen megszerezhesék. Bizottság ellenőrzi, hogy csak annyi érmét verjenek, amennyit az ágyu anyaga szolgáltat. A bronzból való nagy érem ára 10 kor., a kicsi 5 kor. A vasból való nagy érem 2 kor., a kicsi 1 kor.

Ugy értesülünk, hogy az érme- ket már ebben a hónapban forgalomba hozzák és városunkban is vásárolható lesz az Augusztá-alap megbízottjainál, akiket annak idején meg is nevezünk.

Aki a győzelmi érmét, melyet az Augusztá-alap „Hadi emlékérmének” nevez, megszerzi, ritka becsű történelmi emlékezéshoz jut. De ezenkívül részt vesz a nagy nemzeti küzdelemben itthon. Elősegíti azoknak a munkáját, akik az ország belső igazságot igyekeznek feantartani, filéirevel enyhíti a nyomort, értünk küzdő, értünk vérvérző, értünk hősi halálba rohanó testvéreink itthon hagyott hozzátartozóikról gondoskodik.

Az ágyuból készült győzelmi érmek teljes jövedelme ugyanis a harc- tereken küzdő hőseink családjaié; a náboru következtében itthon inséggel küzdő asszonyoké, gyermekeké. A jövedelem 15%-át a helyi hadi jótékony bizottságunk kapja meg kizárólagosan hadi segély céljaira, a többit az Augusztá-alap országos segély akciójában használja fel az eddig már oly sok elismerést érdemlő hazafias formában.

Igy megy át egy nemes metamorfózis az orosz ágyu. Azaz ágyu, amely eddig annyi életet ontott, annyi nyomort, szenvedést okozott, most expialja szörnyű bűnét, mert úgy lesz rendjén, hogy ugyanannyi életet ment- sen meg, könnyet töröljön, fájdalmat enyhítsen.

Az élelem.

— márc. 20.

A közéletkérdés ma a legfontosabb. Ennek akadálytalan el- látása a hatóságok elsőrangú gondos- kodásának tárgya. A főváros élelme- zési bizottsága azt a tanácsot adta a pákeknek, hogy ne készítsenek süte- ményt, hanem csak kenyeret. Kérdés, hogy most, amikor az ellenségeink kihehtetési politikát akarnak velünk szemben alkalmazni s ha bírják, meg is teszik: hogy ilyen időben, ilyen világban, amilyen még nem volt, olyan nagyon föltétlenül szükséges-e az a sütemény. Hiszen jónak jó, bé- kés időben megszokott dolog a esa- led asztalán, de most más idők jár- nak s a sütemények iránt való fel- jajtulások el lehetne tenni arra a boldog időre, amikor majd ismét a békés munka áldásai között élhet az,

aki megmaradt. Meg lehetne helyette a kenyérral is elégedni. Hiszen afal- vakban, ahol nincsen pék, azután a tanyákon, birtokokon a jómódu em- ber asztalán mindig a piritott kenyér- szelet helyettesíti a péksüteményt, a nélkül, hogy ezért összedől volna a világ.

Az általános közéletkérdés kér- dései közé bajos lenne odasorozni a süteményproblémát. Az ma luxus- cikké vált, akárcsak a négyfogásos ebéd, vagy a bal. Furesa volna, ha valaki azt panasználá, hogy drága a pezség, vagy a bor, vagy a hal. Hi- szen lesz az még drágább is, de ha drága. A háború ezekre az ingyenci magaslatakra emelte a süteményt is. A kenyér az, ami közéletkérdés szem- pontból fontos dolog. Arra kell a súlyt fektetni, hogy a kenyér legyen biztosítva, a legmagasabb ára meg- állapítva és szigorúan ellenőrizve. De nemcsak az ára, hanem a sulya is. Mert csak ez a két együttes ellen- őrzés mutathat fel eredményeket.

Ausztria több városában a süte- ménykérdést hamar elintézték azzal az egyszerű intézkedéssel, hogy el- tiltották a péksütemény üzletszer- gyártását s az azzal való kereskedést. Hogy maradjon a reánk következő, beláthatatlan sorsu időkre kenyér. Nem finom, foszlós, amit szőlővel enni jó, ha csak legyen. Jó az és tápl- láló. A tanyai embernek akármennyi buzája termett is, sohasem evett tiszta buzalisztkenyeret, hanem mindig bar- nát, „kétseres“-ből készítettet. A határokon harcoló katonáink, testvé- reink és fiaink kenyere még barnább. Senkinek sincsen jussa különb ke- nyeret kívánni azokénál, akik életü- ket és vérüket áldozzák a nemzetért.

A porosz belügyminiszter érde- kes rendeletet adott ki egy porosz- vendégioi szokásra vonatkozólag. A porosz vendéglőkben eddig ugyanis csak az éteit kellett megfizetni, ke- nyeret annyit ehetett minden vendég, amennyit akart. Ez nálunk szokatlan és ismeretlen dolog, de hát ahány ház, annyi szokás. A porosz belügy- miniszter most rendelettel eltiltotta ezt a szokást. Többé Poroszországban ingyen nem eszik kenyeret senki a vendéglőkben. És mindenki annyiért fizessen, amennyit elfogyaszt. A ren- delet copfosnak látszhatik, mert hi- szen kinek mi köze ahhoz, hogy mi- lyen üzleti elvei vannak egy ven- déglőnek. Az alapja azonban az, hogy a kenyér ma kincs és senki se fogyasszon belőle többet, mint ameny- nyi a test táplálására szükséges.

Általán Németországban komo- lyabban veszik ezeket a közéletke- zési kérdéseket, mint nálunk. A né- met kisebb városokat különösen ked- vessé teszik azok a virágos kertek, amelyek minden ház udvarán ott ta- lálhatók. Ez a gazdasszony, a német Hausfrau kedvtelése és öröme. Es Németországban már megkapták a német asszonyok a hazafias felszólí- tást, hogy az idei tavaszon ne szün- pompás virágot ültessenek a kiskert- be, hanem koránérő krumplit. Ebből a mindenre kiterjedő figyelmű alapos német gondoskodásból tanulni kell nálunk is.

Steckenpferd- liliumtejszappan

Bergmann et Co. cégtől Tetschen a/Elbe

egyre nagyobb kedveltségnek és elter- jedtségnek örvendő szeplő ellen való el- ismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való felülmul- hatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásár- lásnál óvatosság. Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! — Darabja 80 fillérért kapható gyógyszerárakban, drogériák- ban, illatszertárakban stb. Hasonlóképen kitérő Bergmann Manera liliumkrémje (egy tubus 70 fillér.) Kitérő szer női kezek gondozására.

A VILÁGHÁBORÚ.

(A sajtóiroda hiteles távirati jelentései).

Sikertelen orosz támadások az egész fronton.

Budapest, márc. 19.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

A Kárpátokban Lupkov és Smolnik területén élénk ágyuharc folyt. Az oroszoknak a Baligrodtól délny- gatra fekvő magaslatokon megindított éjjeli támadását rövid tüzharc után visszavertük. Dél előtt nagyobb ellenséges erők megtámadták állásainkat az uzsoki szorosostól északra; ezeket a támadásokat, úgy mint tizennegyedikén, tegnap is az ellenség súlyos veszte- ségei mellett visszavertük. A délkelet-galiciai csata- vonalon dél előtt elkeseredetten harcoltak.

Az ellenségnek ezuttal állásaink közepe és bal szárnya ellen indított számos támadása derék csapa- taink szilárd és állhatatos magatartásán mindenütt megtört. Az ellenség igen súlyos veszteségeket szen- vedett. A támadás színterét elborítják a halottak. Az ellenség öt tisztjét s ötszáz főnyi legénységet lefegy- vereztük és elfogtuk.

A nyugat-galiciai és lengyelországi arcvonalon nincs változás.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A németek küzdelme nyugaton és északon.

Berlin, márc. 19.

A német nagy vezérkar jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Champagnében a franciák két részleges támadása Lemesniltől északra és Bean-Sejourtól délre ismét megheiusult, két tisztet és hetven főnyi legénységet el- fogtunk. A visszavert ellenség hatásos tüzelésünkben súlyos veszteségek után állásaiba visszavonult.

Verduntól délkeletre a franciák több helyütt előre- törtek, a Veouvre-síkon visszavertük őket, más magas- latok keleti szélén még folyik a harc.

Keleti hadszíntér:

Memelnél a helyzet még tisztázatlan, úgy látszik, hogy gyenge orosz osztagok hatoltak be. Memelbe, az ellenrendszabályokról gondoskodtunk. Pissek és Or- zycz közt, valamint Praszisztól északkeletre és nyu- gatra az összes támadásokat visszavertük, részben az ellenség igen súlyos veszteségei mellett. A Visztulá- tól délre a helyzet változatlan.

Legalább két középiskolát végzett fiu
TANONCZUL nyomdánkban heti
fizetéssel
azonnal felvétetik.

Egy kijózanodó nemzetiség.

Hazafias rutének.

— márc. 20.

A Budapesten megjelenő rutén Negyilya című lap legutóbbi számában, „A muszka horda. Ébred a rutén!” címmel cikket közöl, amelyben a többi közt ezt írja:

A muszka elrabolták a nyomorult ruténektől az utolsó falat kenyeret, az utolsó darab ruhát. Elvettek mindent, amit a szegény emberek lakásában találtak. Nemesak a vad kizsákolás rabolnak, hanem a muszka papok is, akik a templomi szentelt tárgyakat rabolták el. Nem csoda tehát, ha a rutén nép undorában megtagad minden rokonságot a muszkával, sőt a rutén nép lemond saját nevééről is.

A múlt hóban az alsóvercei lakosok nevében Griga György bíró a következő kérelmet terjesztett elő Nagy Ernő helyettes szolgabírónak:

— Mi, alsóvercei lakosok *ragaszkodunk a hazához és hitünkhöz* és kijelentjük, hogy szívvél-lélekkel, nyelvből és öltözékünkben magyaroknak érezzük magunkat, azt akarjuk, hogy ezután minket sem oroszoknak, sem ruténeknek ne nevezzenek, hanem csak *görög-katolikus magyaroknak*. Kérjük szolgabíró urat, hogy kivánságunkról illetékes helyen tegyen jelentést. Kérjük hatóságainkat, eszközöljék ki nekünk azt, hogy ezután egy a templomban, mint az iskolában magyarul imádkozunk és gyermekeinket magyarul tanítsák. Kérjük továbbá a naptáregyesítést, mert ezután *nem akarunk ünnepeket azokkal a muszkákkal*, akik bennünket megraboltak, hanem az ünnepeket magyar testvéreinkkel akarjuk tartani. (Következzenek az aláírások.)

Ehez a jegyzőkönyvhöz az ottani lelkész, Halaktovits Bertalan a következő megjegyzést fűzte:

— Szívem érzését követve, valamint hűvös örvendés vágyakozását támogatva, beleegyezem abba, ami a jegyzőkönyvben foglaltatik. A betyár muszka papok jelenlétében kétszer betörtök a rákóciszállási templomba és ellopták a templomi ruhákat, gyertyatartókat, a perselypénzt, sőt a pópá ellopta a betegek számára fenntartott oltári Szentiséget, valamint az istentiszteletnél használatos oltárterítőt. Ez a pópa volt az, aki újévkor a templomban a katonához intézett beszédében kijelentette, hogy a pravoszláv vallás elterjesztésének érdekében folytatják a háborút. Mi ilyen pravoszláv vallást nem akarunk, *hívek maradunk a katolikus egyházhoz és a kedves magyar hazánkhoz*, de úgy, hogy semmiféle összeköttetésben ne legyünk betyár ellenségeinkkel. Kelt Alsóverceken. Halaktovits Bertalan kanonok, esperes lelkész. — A fentebb elmondottakhoz én is szívvél-lélekkel hozzájárulok. Azary János felsóvercei lelkész. — A fentebbieket a rákóciszállási gör.-katolikusok nevében és felhatalmazása folytán elfogadják: Komarniczky Ferenc bíró, Replyán András és Ralicsák Ilés templomgondnokok, Vladim Mihály helyettes bíró.

A Negyilya ezzel a felhívással fejezi be cikkét: Magyar rutének! Mutassátok meg mindnyájan, hogy úgy ragaszkodtok a magyar hazához, mint az alsóverceiek, és kövessétek példájukat!

HIREK.

A háboru árváinak örökbefogadását meleg szavakkal ajánlotta a belügyminiszter a közönségnek. De a szép szónak eredményét eddig még nem láttuk. Már pedig azt állítani, hogy ez ma még nem időszerű, nemesak hogy nem lehet, de nem is szabad. A jövő polgárának, a jövő munkásának, a

jövő katonájának akármilyen ügyéről legyen is szó, az időszerűtlen nem lehet soha, ma pedig éppen nem, amikor a tél hidege is arra a szép és magasztos cselekedetre ösztönözhetné a jobbmodu polgáres-ládókat, akiknek elesett a haretérben valakijük, akinek helye üres az asztalnál s csendes, néptelen a szobája, hogy arra a helyre egy álmélkodó, tanulás és munkavágygial teli gyermeket ültessen, mint a fogadott fiát, hogy legyen valaki, akire rapazarolhassa a lelke, szíve fölösen felgyülemlett szeretetét s egyuttal a jövőnek is hasznosat cselekedjék, amikor az örökbefogadással megnyitja az élet számára a lehetőség kapuját az elhagyott, elárvult gyermek előtt.

Az országban sok olyan intézményből szorultak ki a gyermekek a hadikórházak zsúfoltsága miatt, ahol a rendes viszonyok között a társadalom különösebb közbejárás nélkül találhatók volna elhelyezést és a tovább tanulásra alkalmat. Ma ez sok, nagyon sok elárvult, törekvő ifjú ember előtt zárt lehetőség, ameyen mind gyorsabban s minél realisabb módon kell segíteni. Hogy példát hozzunk fel: Győrött, ahol épen úgy érzi meg az egész város a háboru súlyát, mint itt Ujhelyen, egy mélylelkű árvaszóki ültök kezdeményezésére pár nap alatt több, mint husz előkelő család fogadott örökbe olyan gyermekeket, akikre a jövő alakulásának, mint művelt, értelmes emberekre, feltétlenül szükség van. S ha ismerjük a mi városunk társadalmának a jótékony, minden ténre kifejtett számos érdemét, nem kell bővebben kifejtenünk most már annak a szükségességét, amit kevés, szinte semmibe se vehető anyagi áldozattal, az árva gyermekek örökbefogadásával a mi városunk kulturájának fejlődése érdekében nemesak elérni lehet, de el is kell érni. S hisszük, hogy az illetékes körök is komolyabban fognak foglalkozni a belügyminiszter ezen humánus és szép rendeletével.

— **A király köszönete a postásoknak.** A hivatalos lap, egyik száma a következőket közli: Ó császári és apostoli királyi felsége a hadügyminiszterhez az alábbi legfelsőbb parancsiratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani: A monarchia posta- és táviróintézményei a háboru következtében rendkívül módon vétettek igénybe. — A haretér mögötti területen a megsokszorozott forgalmat erősen kevesbitett személyzettel kell lebonyolítani, a hadsereg körletében a tartaléktáviró tevékenysége mintaszerű, a tábori posta — a mely majdnem leküzdhetetlen akadályokkal áll szemközt — a lehető legtöbbet teljesíti. Hogy én mindezt örömmel elismerhetem, azt a hivatalnoki kar önfeláldozó tevékenységének lehet köszönni, a mely nem ritkán ellenséges beavatkozások közepette is különös kötelességtudással maradt meg a helyén. A női személyzetnek épp ily példátlanul önfeláldozó tevékenysége szintén megérdemli ennek megállapítását. A monarchia posta- és táviróintézményei valamennyi hozzátartozójának köszönetemet, a legteljesebb megelégedésemet nyilvánítom és megbízom önt, hogy ezt az elismerésemet közhírré tegye. *Ferenc József s. k.* Ez a legfelsőbb elismerés az első sorában szólhat a mi postahivatalunknak is.

— **Egy sárospataki pénztárnok orosz fogságban.** Sárospatakról írják: Már régebben értesültünk Eperjessy István, hitelbanki pénztáros, tartalékos honvédhadnagy az északi haretérben történt fogságbaeséséről, — most egyik bajtársának tudósítása nyomán annak részleteiről is tudomást szereztünk. A San folyó partján — így szól a szemtanu H. A. zászlós tudósítása, — már két hét óta küzdöttünk s a legnagyobb sikereket értünk el.

Okt. 31-én parancsot kaptunk állásunk elhagyására s N. város védelmére való vonulásra. Itt sz oroszok túlerőben voltak. Századunk, melynek Eperjessy hadnagy volt a parancsnoka, arról értesült, hogy nagy csapat orosz közeledik; majd jelentette az őrség, hogy a város ég s a század háta mögött is oroszok tüntek fel. Nem volt mit tenni, mint gyorsan intézkedni, hogy el ne fogjanak bennünket. Elhatároztuk, hogy úgy kísérik meg a menekülést, hogy a hátunk mögött közlekedő ellenséges csapatot megröghanjuk s leverjük. Tüstem hozzáfogtunk ennek végrehajtásához, a muszkákat 25 lépésre mar körül fogtuk, akik maguk elé rakták fegyvereiket. E közben azonban a város felől nagy tömegben, diadalordítással rohant felénk az ellenség. Meglátva ezt azok, akik már megadták magukat, hirtelen felkapták fegyvereiket s amazokkal együtt 25—30 lépés távolságra gyilkos tüzrelvű zúdítottak ránk. Ebben a tűzben sebesült meg Eperjessy hadnagy, századparancsnok is az alsó lábszáron. Egy granát által ütött üregben tiszti szolgálók beütöttek ék sebet, én is segedkeztem s ekkor fedeztettem fel bennünket ellenségeink. En, hogy sebesületlenül fogságba ne jussak, futásban kerestem menekülést. Futás közben visszafordulva láttam, hogy rohantak rá a muszkák, mikor azonban meggyőződtek arról, hogy megsebesült, nem bántották, azonban fogságba ejtették.

— **A tavaszi munkákra kirendelt katonai munkás-csoportok elszállósítása, élelmezése és díjazása.** Megirtuk már, hogy a honvédelmi miniszter e hó hatodikán kelt rendelkezésével lehetővé tette, hogy községek és birtokosok kérelmére a póttesteknél szolgáló legénységéből a sürgős tavaszi munkák elvégzése céljából husz emberből álló munkás-csoportok egy altiszt vezetésével a 14 napi időre szabadságoltassanak oly célból, hogy e munkás-csoportok az említett munkaadó rendelkezésére bocsáttassanak. Az ilyen katonamunkás-csoportok igénybevétele a munkaadókat terhelő költségek tekintetében a honvédelmi miniszter rendelete a következő intézkedéseket tartalmazza: A munkás-csoportoknak és az azok mellé adott altiszteknek elszállósítása és élelmezése a munkás-csoportot igénybevevő község, föld- vagy szőlőbirtokos feladata. Az élelmezést a munkaadó a munkás-csoportnak a póttest által erre utasított altisztre által átadandó élelmezési pénztartozik teljesíteni. Az élelmezési pénz átvétele nyugtázandó. A munkás-csoport tagjainak, valamint az azok mellé felügyelet céljából kirendelt altiszteknek, a munkaadó mindegyik munkabért a helyi szokásos napszámnak megfelelő munkapótdíjat tartozik kifizetni. Az utazási költségek a munkaadót nem terhelik.

— **Március 15. az erdőhorváti ref. iskolában.** Erdőhorvátiból írják: A ref. iskola ez idén is megünnepelte a márc. 15-ikét, mint régtől fogva minden évben. A ref. iskola e célra felkészített termében szép számú hazafias közönség jelenlétében folyt le az ünnepe. A gyermekek alkalmi ének és dalai közben számosan szavaltak jó sikerrel. A szavaltók között kitűntek Farkas Dániel V. o. t. ki Petőfi Sándor híres „Nemzeti dalát” szavalt tüzzel, lelkesedéssel. Tovább Petőfi S. 1848. című alkalmi költeményét szavaltá közmegeledésre Gaál Bandi gimn. I. o. mag. tan. Az emlékbeszédet az iskola tanítója mondta. Beszélt Zamba József közsegi hítes is nagy lelkesedéssel. Az önként ajándékozott fillérből 8 (nyolc) korona folyt be. „Az erdőhorváti elesett hősök emléköve” alapja javára. Ezzel az alappal Gaál tanító a gyűjtést megkezdi a jelzett nemes célra. Sallay Sándor ref. lelkész a templomban alkalmi istentiszteletet tartott.

— **A városi moziban ma, szombaton fényes műsorral lesz előadás.** A világháboruból készült eredeti fel-

vételiek VIII. sorozatában különösen érdekes lesz egy lovassági rohamról készült pompás és izgalmas felvétel. Egy 4 felvonásos, remek meséjű társadalmi színmű lesz még kimagasló része a műsornak, melyen azonkívül a közkedvelt Polidor bohóságai s még egy pár ügyes mozarab találnak helyet. Vasárnap teljesen új, nagyszabású műsorral két előadás lesz.

— **Az utazási igazolványok kiállítására.** A belügyminiszter elrendelte, hogy ezután a vasúti utazási igazolványok az utazás befejeztével, illetve a végállomáson feltétlenül leadandók. Ezenfelül az oda- és visszautazásra szóló igazolványok kiállítására mellőzendő, amennyiben azonban az illető egyén visszautazása szükséges és az időpont is ismeretes — részére két igazolvány állítandó ki, melyek egyike az oda, másika a visszautazásra jogosít.

— **A vetőmagszállítás gyorsítása.** A kereskedelemügyi miniszter engedélyt adott ki a vetőmagvak gyors és akadálytalan szállítása tárgyában, hogy a tavaszi vetés, veteményezés akadálytalan elvégzése biztosítottassék. E rendelet végrehajtása gyanánt a m. kir. államvasutak igazgatósága rendeletileg in ékedett a következőleg: Az egész és fél kocsiakománnyu, valamint a háromezer kilogramm kihatással állomási kocsiakban továbbított vetőmagküldemények azok a vonalakon, ahol gyorstherovotok is közlekednek, azzal a legelső katonavonattal továbbítottassanak, amely katonavonathoz a kocsi, vagy a kocsi hozzáadhatatók. Szállítási sorrend tekintetében a vetőmagküldemények minden más polgári teheráru megelőznek és egy sorba helyezendők a gyorsárakkal és élelmiszerekkel.

— **Beszűntetik a trafikokat a szatácsüzetekben és italmérészekben.** Rendelet jött a pénzügyminisztertől a pénzügyigazgatóságokhoz, hogy a trafikengedélyt ezután csakis olyan egyéneknek lehet kiadni, akik *kizáróan dohányjövödékek eladásával foglalkoznak* és ezeknek is csak abban az esetben, ha üzleteiket a fogyasztó közönség érdeke szerint, forgalmi központban akarják megnyitni. Ennél fogva ezután azoknak a kereskedőknek, akik a trafikeladást csak mint másodrangú kereseti foglalkozást üzik, új trafikengedély nem lesz kiadható. Sőt a régieket is redukálni fogják azáltal, hogy cégváltozás esetén az új tulajdonosra nem lesz átruházható a régi tulajdonos trafikjoga. Ez a miniszteri rendelet elsősorban közegészségügyi szempontot juttat érvényre. A célja az, hogy a dohányelárusítás elvonassék oly helyekről, ahol mindenféle egyéb anyagok is eladatnak, mely által a dohányárak higiénikus kezelése nehéz, sőt lehetetlen feladat. — Másodsorban az az igazságos szempont dominálja a rendelkezést, hogy csupán kizárólagos dohányeladással foglalkozni kívánók közül minél többen jussanak önálló existenciához. E rendelet végrehajtása által a dohányelárusítás engedélyek száma lényegesen csökkenni fog, de viszont a rendelet az önálló trafikok szaporodását fogja eredményezni. Egyik rendelkezés kimondja, hogy ezután italmérések, korcsmák sem nyerhetnek trafikengedélyt. Csupán előkelőbb kávéházakban engedí meg a dohányárak elárusítását.

— **Lóhere vetőmag beszerzése.** A lóhere vetési ideje innen-onnan bekövetkezik. Hogy a vármegye ez irányu szükséglete megállapítható legyen, forduljon sürgősen a gazdaközönség a Zemplénvármegyei m. kir. Gazdasági Felügyelőséghez (Sátorajauhely Kazinczy-utca 59 sz.) hol az előjegyzést ötomzárolt lóheremagra ab Sátorajauhely 230 (kétszázharminc) korért métermázsánként elfogadják.

Főszerkesztő és laptulajdonos: **Ehler Gyula**
Felölös szerkesztő: **Teleky Sándor.**

Ajánljuk a t. építő, építész és
mészkereskedő urak szives fi-
gyelmébe az általunk kizárólag
fával égetett, teljesen kőmentes

I-só rendű

darabos meszet

mely kiadós voltánál fogva az
összes hazai temékeket felül-
mulja.

Levélbeli megkeresésekre azon-
nal válaszolunk, távirati meg-
rendeléseket elfogadunk.

Bankegyesület Részvénytárs.

Zemplén-Ladmóczy mész- és agyagipar
telepe

Sátoraljaujhelyben.

Sürgőnyczim: **Bankegyesület.**
Telefon: 32.

Állami aranyéremmel kitüntetve.

Kassai Butorkészítő Iparosok

Árucarnok Szövetkezete
mint az O. K. H. tagja

KASSA, Fő-utca 10., I. em. és Fő-utca 12.
Telefon 526. Telefon 526.

Nagy választék háló, ebédlő, uri szobák,
szalon- és bőrbutorokban, előszoba- és
konyhaberendezésekben. Megrendeléseket
tervek alapján is pontosan eszközölünk.
— Szálloda és pensio berendezések. —
Teljesen berendezett mintaszobák.

Állandó butorkiállítás!

Millió

ember használja

Köhögés

rekedtség, elnyálkásó-
dás, hurut, köszvény és
szamárköhögés ellen,

a **Kaiser-féle**

Mell-Caramellát

a „Három Fenyő“ véd-
jeggyel.

6100 közjegyzőileg hite-
lesítet bizonyítvány
orvosok és privát
egyénektől tanúsítja a biz-
tos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f.
Egy doboz 60 fillér.

Kapható: Kardos Zsig-
mond és Ehlert Gyula
gyógyszertárakban s Hra-
béczy Kálmán drogériájá-
ban, Sátoraljaujhelyben, —
Kronovits Miksa gyógy-
szertárában Nagymihály,
Fábián Arnold gyógyszer-
szertárában Homonna, —
Hazay Géza gyógyszer-tá-
rában Töketerebes.

Klein József

szobafestő, tapétázó és mázoló

Sátoraljaujhely

Rákóczi utca 63. szám a.

**I-só rendű modern
kivitelű. Legfino-
mabb bel- és kül-
földi anyagok.**

Telefon szám: 22.

Vérszegénység, sápkór, idegesség és
gyomor bajok ellen legkiválóbb gyógyszer a

Tokaji china vasbor

mely valódi tokaji borból készül. Felnöttek
és gyermekeknek egyaránt, mint kiválóan
tápláló, erősítő, az emésztést elősegítő szer
a legjobban ajánlható.

— Egy üveg ára 3 korona. —

Kapható:

a „Szt.-Antal“ gyógyszertárban

Sátoraljaujhely, Széchényi-tér.

Zábori szalámi

jól füstölve, kitűnő minőségű és
tartós áru, kilonként 3 K. 20 f.
nyári szalámi prima 2 K. 80 f.
Szállít: **Rohonczy J.** Szalámi
és Kolbászárú Kivitel **Budapest**
Andrássy-ut 64.

Katonai kötött csavaró

Gamaschni

1800 pár azonnal szállítható

Neumann József

Budapest,

Arany János-utca 33. szám.

Telefon: 62-42.

Próba tuczat 36 korona.

Szürke színűek!

Az 1915. évre szóló

ZEMPLEN NAPTÁRA

mely vármegyénk összes hivatalai-
nak nélkülözhetetlen kézikönyve

kiadóhivatalunkban még folyton kapható.

Ára 1 korona.